

PŘÍLOHA 4

fajnova CENTRUM

**ŠETŘENÍ KVALITY ŽIVOTA
Z POHLEDU OBYVATEL MOAP**

Obsah

Úvodem k šetření	- 3 -
Přehled výsledků šetření.....	- 4 -
Odpovědi na otevřené otázky.....	- 13 -
Mezigenerační analýza vystěhovaleckých tendencí	- 18 -
Odkazy na odbornou literaturu:.....	- 20 -

Úvodem k šetření

Toto dotazníkové šetření vzniklo s cílem identifikovat hlavní PUSH (vytlačující)¹ a PULL (přitahující)² faktory vedoucí k tomu, že se obyvatelé z městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz vystěhovávají. Toto dělení faktorů je využíváno řadou zahraničních studií (např. Ballas 2013; Guimarães et al. 2016) a využívá ho např. i Eurostat (2000). V rámci dotazníkového šetření byla rovněž zjišťována spokojenost obyvatelstva s rozličnými aspekty života ve městě a důvod, proč se do něj stěhovali.

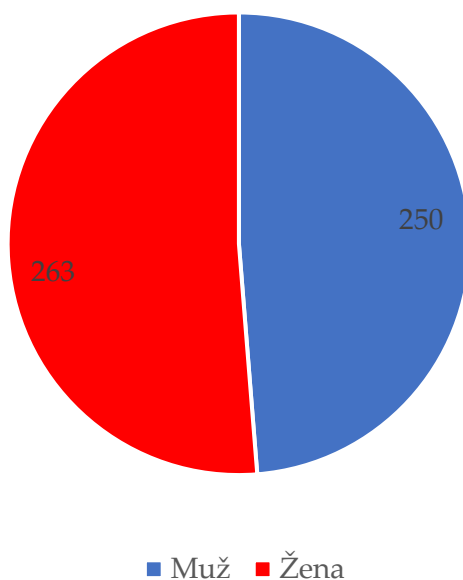
Dotazník jako takový se skládal z celkem 14 otázek, z čehož 2 byly otevřené. Šíření dotazníku a jeho vyplňování proběhlo online. Samotné dotazníkové šetření bylo zrealizováno na jaře roku 2018, kdy se jej zúčastnilo 513 obyvatel městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (MOaP).

¹ Tento typ faktoru zahrnuje např. nemožnost získat pracovní uplatnění, špatné životní prostředí, vysokou kriminalitu a nepřiměřenou výši nájmu.

² Tento typ faktoru zahrnuje např. vyšší kvalitu života, lepší image, lepší možnosti uplatnění a výdělku.

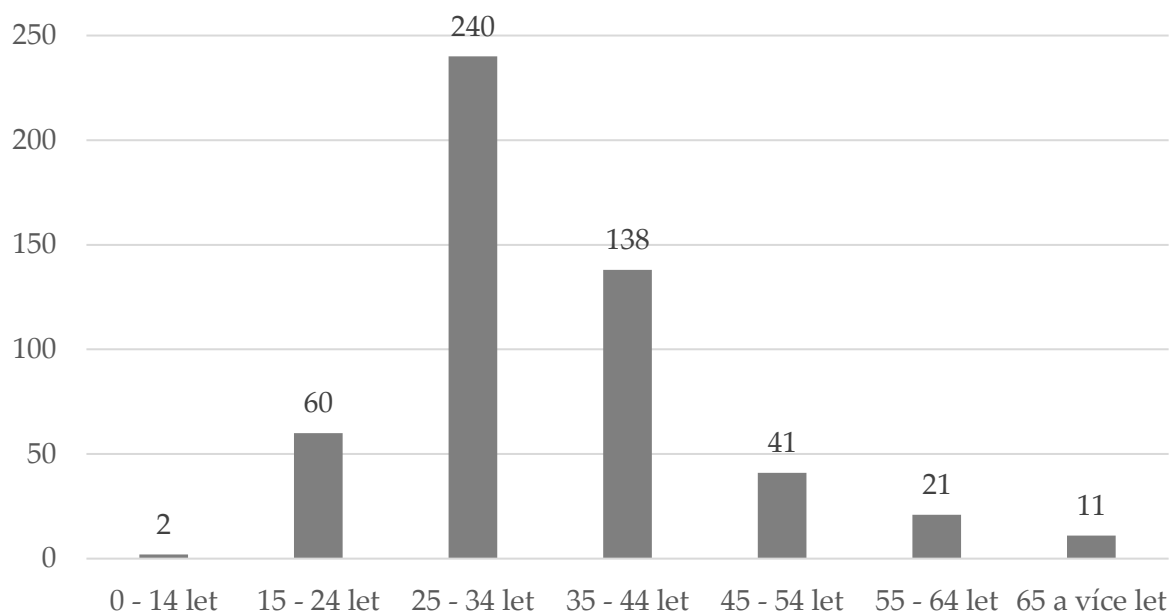
Přehled výsledků šetření

Otázka 1: Charakteristika respondentů - pohlaví

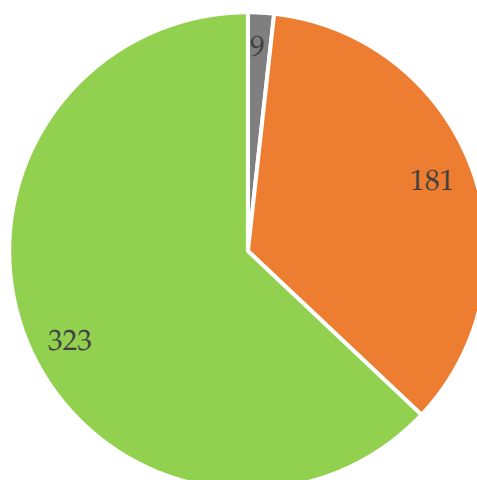
Pozn.: N=513 respondentů

Otázka 2: Věková struktura respondentů

Pozn.: N=513 respondentů

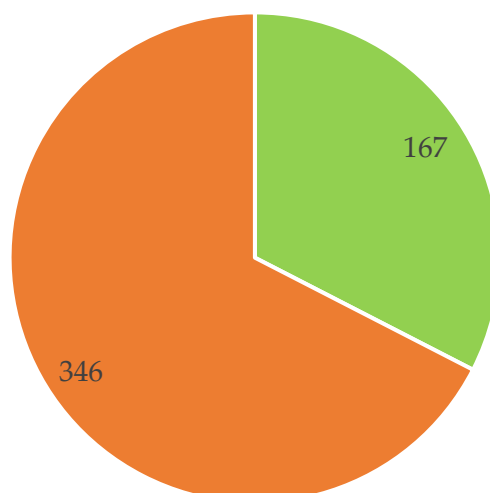
Otázka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

- Základní vzdělání
- Střední škola s výučním listem, maturitou, nebo vyšší odborná škola
- Vysokoškolské vzdělání

Pozn.: N=513 respondentů

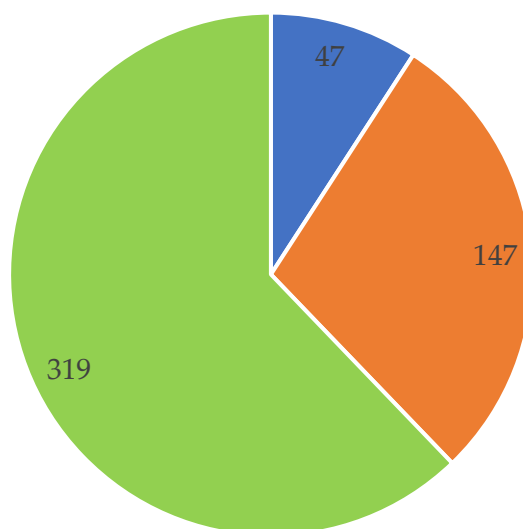
Otázka 4: Vztah k MOaP

- V MOaP žiji od narození či útlého dětství
- Pocházím odjinud

Pozn.: N=513 respondentů

Otázka 5: Délka bydliště v MOaP

■ 1 rok ■ více než 1 rok až 5 let ■ Více než 5 let

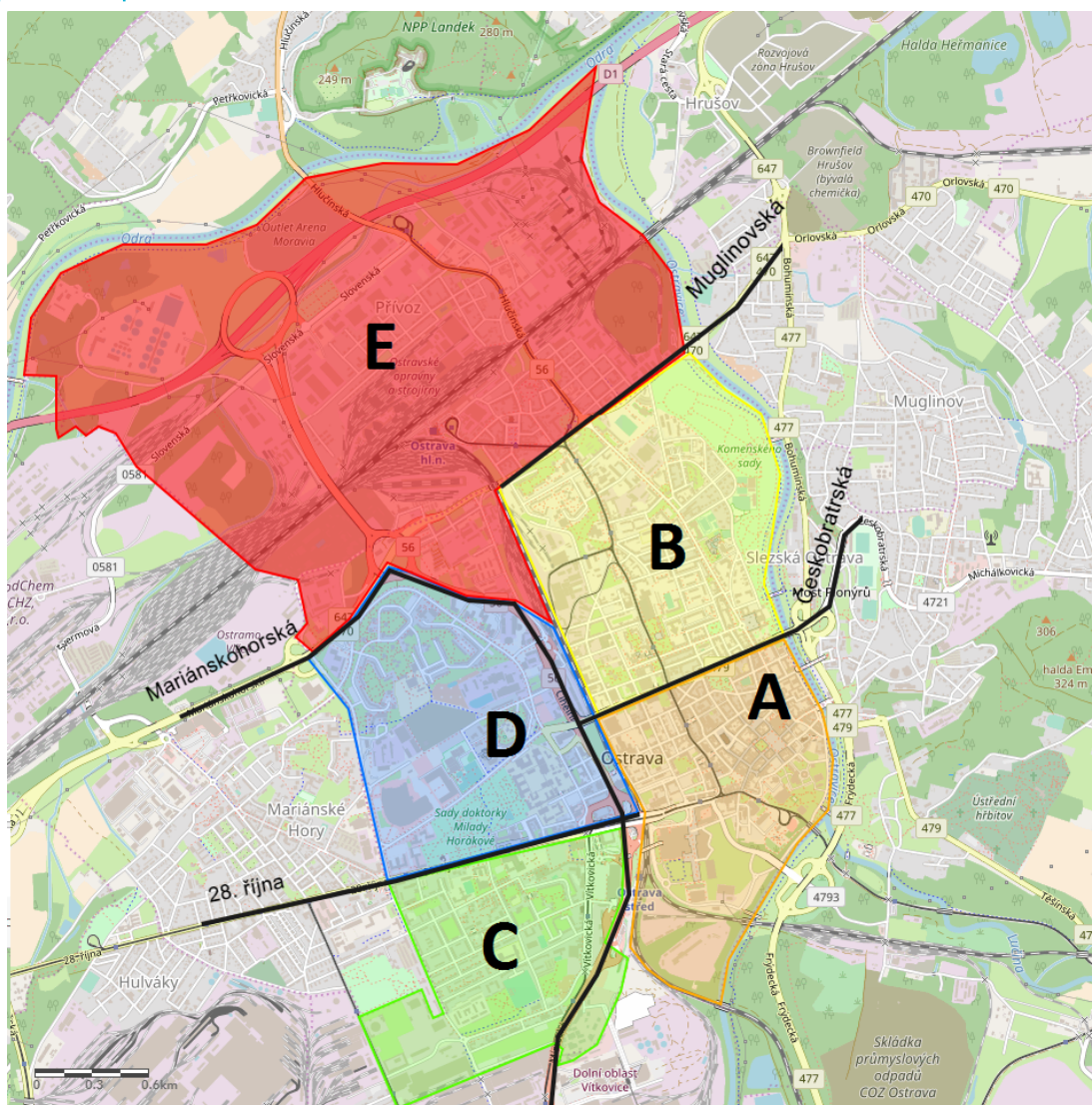
Pozn.: N=513 respondentů

Otázka 6: Místo pobytu v rámci definovaných oblastí MOaP

Oblast MOaP	Počet respondentů
Oblast A - historické jádro	247
Oblast B - Jindřiška	123
Oblast C - Šalamouna	36
Oblast D - Fifejdy	59
Oblast E - Přívoz	48

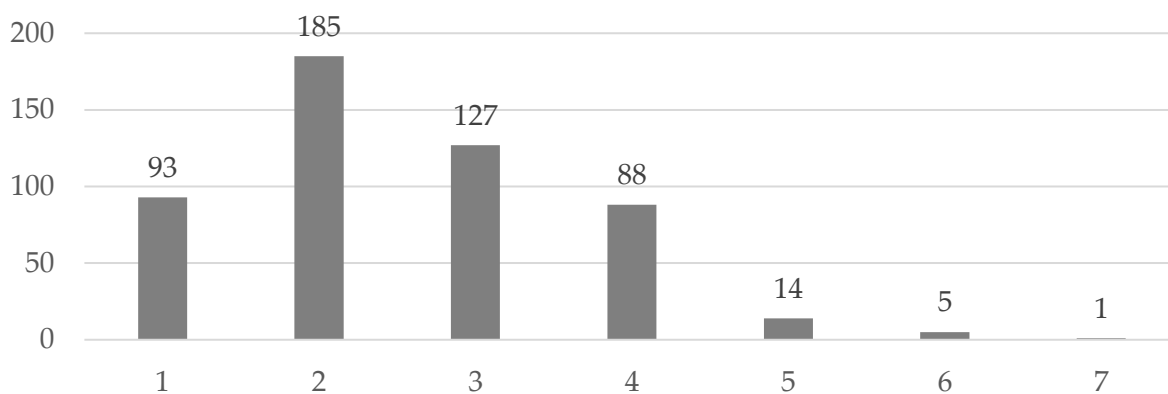
Pozn.: N=513 respondentů

Mapa 1: Mapa oblastí MOaP

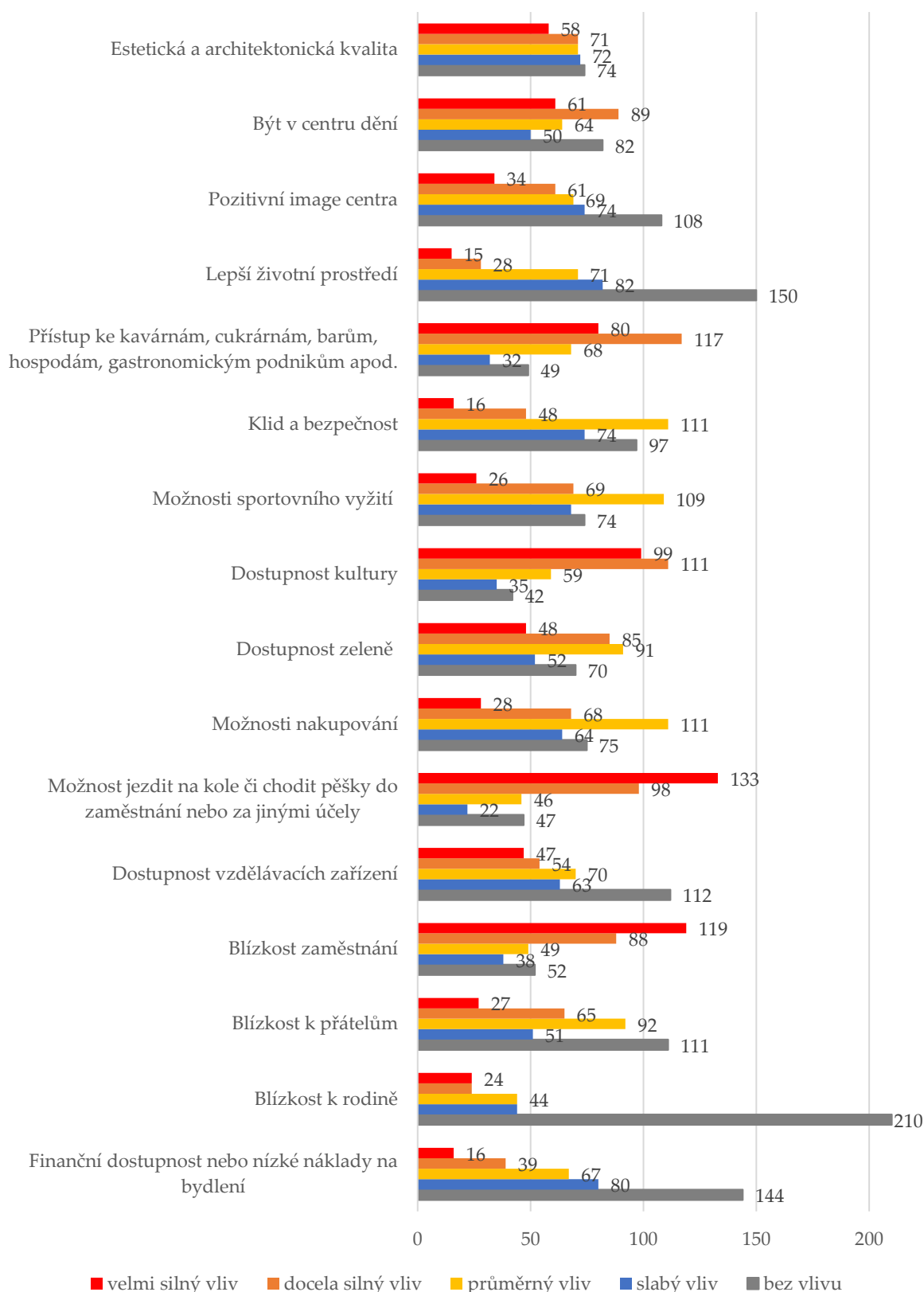
Pozn.: Vymezení oblastí A a B se oproti mapě ve strategickém plánu fajnoVA CENTRUM mírně liší z důvodu nutnosti harmonizovat vymezení historického jádra s vymezením uvedeným ve strategickém plánu rozvoje města Ostravy na období let 2017-2023

Otázka 7: Počet členů domácnosti

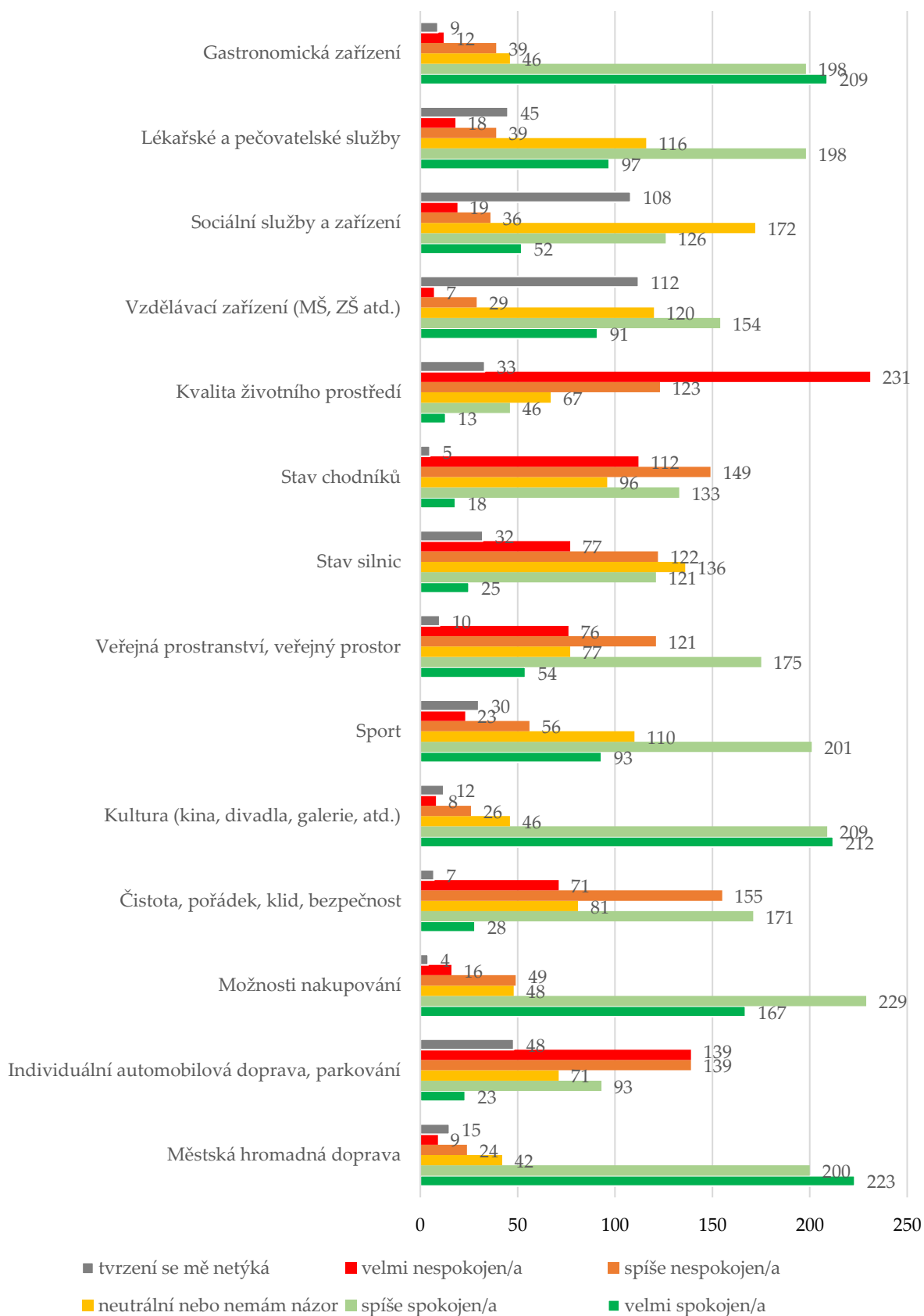
Pozn.: N=513 respondentů

Otázka 8 Motivace k přestěhování se do MOaP

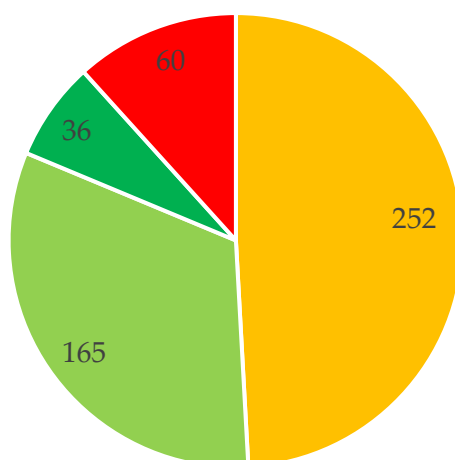
Pozn.: N=346, dotazování pouze respondenti nežijící v MOaP od narození

Otázka 9: Spokojenost s aspekty života v MOaP

Pozn.: N=513 respondentů

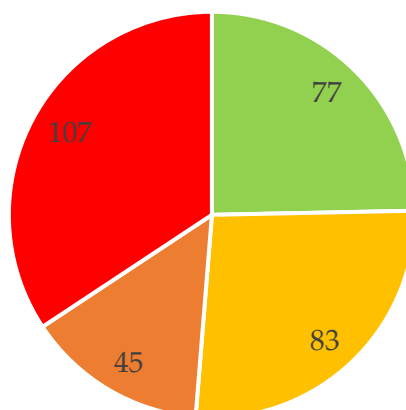
Otázka 10: Přemýšlel/a jste někdy o odstěhování z Moravské Ostravy a Přívozu, nebo ne?

- Ano, přemýšlel/a
- Ne, zatím jsem o tom nepřemýšlel/a
- Stěhování vylučuji
- Stěhování mám již naplánované

Pozn.: N=513 respondentů

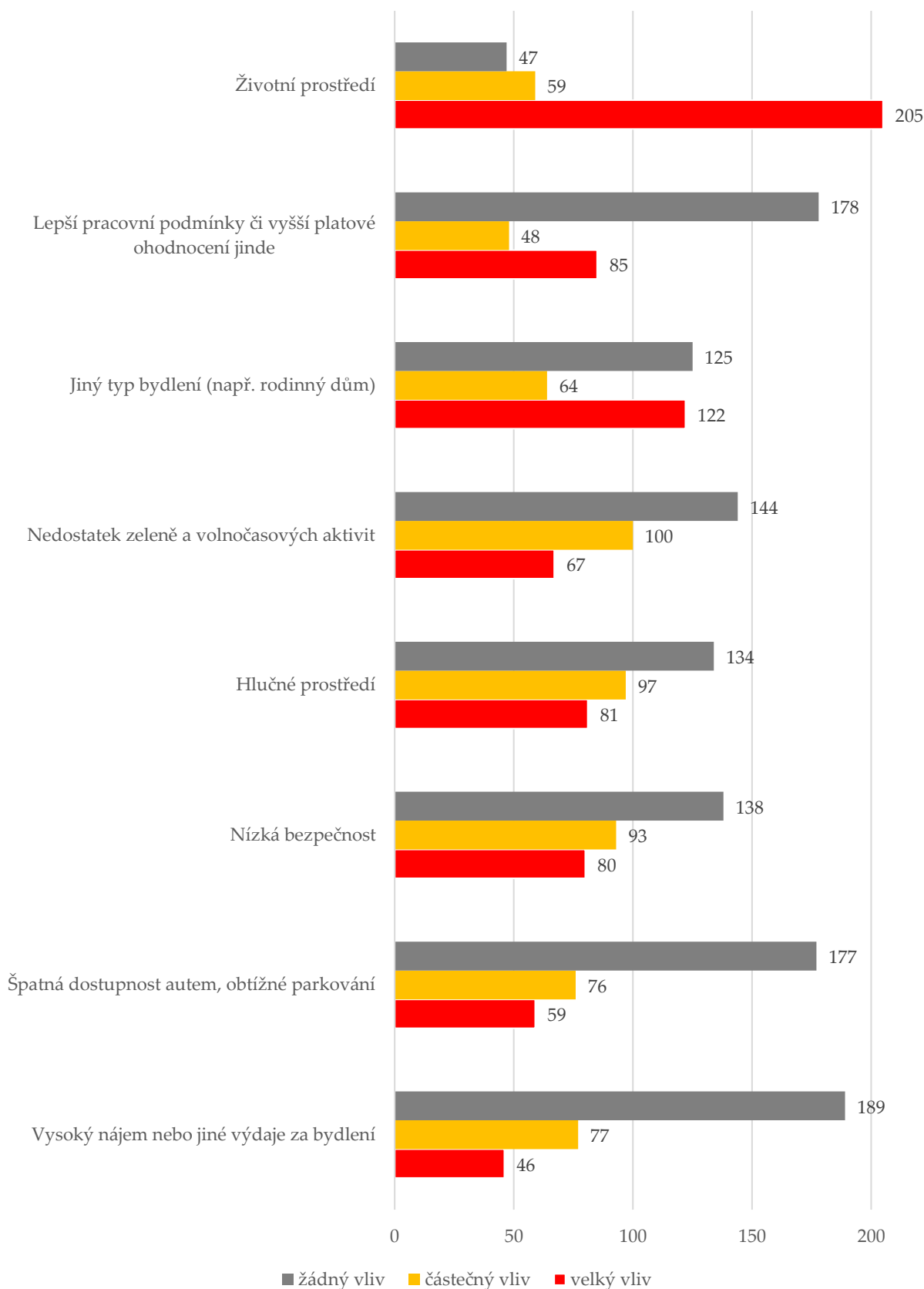
Otázka 11: Kam se chcete stěhovat?

- V rámci Ostravy
- Do zázemí Ostravy (to je vzdálenost do 30 km z Ostravy)
- V rámci Moravskoslezského kraje (více než 30 km od Ostravy)
- Mimo Moravskoslezský kraj

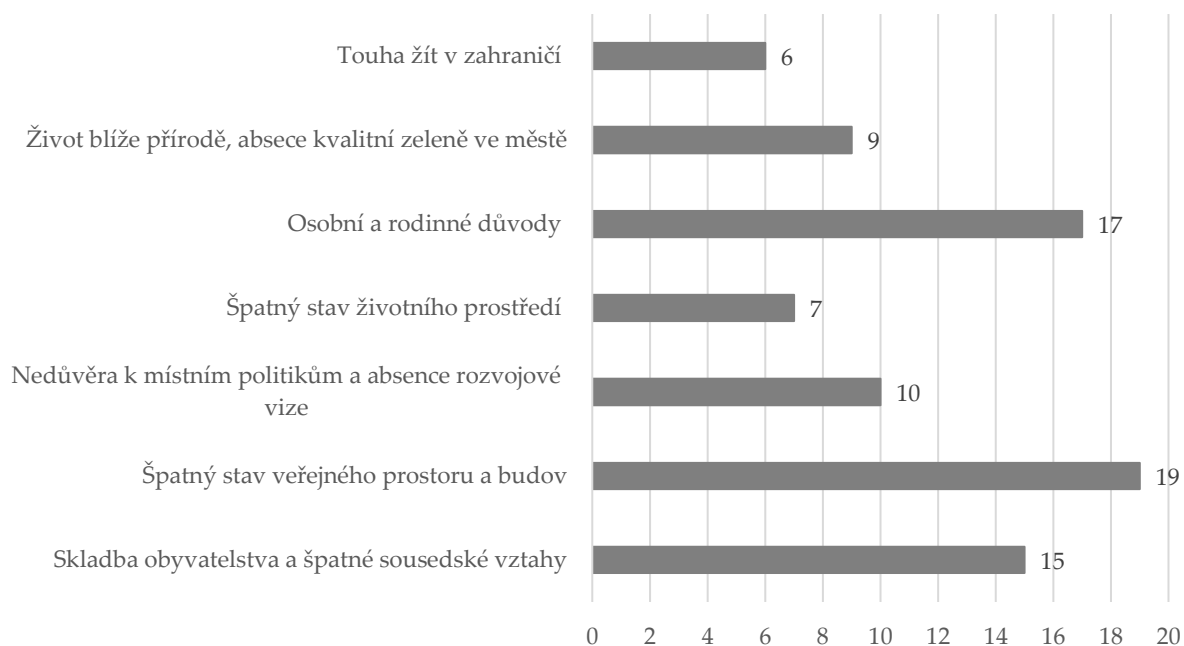
Pozn.: N=312, dotazování pouze ti, kteří plánují či zvažují odstěhování z MOaP

Otázka 12: Motivace k odstěhování se z MOaP

Pozn.: N=312 respondentů

Otázka 13: Další důvody k odstěhování se z MOaP

Pozn.: N=91, otevřená otázka, uvedeny odpovědi s vyšší četností než 5

Odpovědi na otevřené otázky

Z analýzy odpovědí na otevřené otázky vyplývá:

- V odpovědích se vyskytují náměty na úpravu jednotlivých lokalit ve městě, přičemž obyvatelé mají zájem se zapojit do plánování rozvoje městského centra
- Mezigenerační spor o využití prostoru. Mladí respondenti upřednostňují rozvoj pěší, cyklo a hromadné městské dopravy, často je skloňováno, že parkoviště hyzdí veřejný prostor. Respondenti ve věku 35 a více let a matky s dětmi naopak zmiňují nedostatečnou kapacitu parkovišť
- Je poukazováno na nízkou dynamiku rozvoje centra Ostravy (rychlost zastavování proluk a zlepšování podoby veřejných prostor), nekoncepčnost rozvoje, absenci konkrétní vize, špatnou image města Ostravy a špatný stav zeleně
- Z odpovědí vyplývá, že respondenti ztrácí důvěru v to, že místní politici a úředníci jsou schopni zlepšit stav v městském centru, což vede k určitému pocitu beznaděje a ztráty perspektivy, a následně pravděpodobně posiluje vystěhovalecké tendence
- Zdaleka nejčastěji je zmiňován špatný stav životního prostředí, kdy respondenti uvádějí, že v takovémto prostředí nechtějí žít či vychovávat své děti

Příklady odpovědí demonstrující předešlé závěry:

„V současné době v podstatě asi jediný faktor, který by mě přiměl k tomu se odstěhovat z centra města je velmi špatné ovzduší a životní prostředí. Přestože jsem velkým fanouškem Ostravy, sama se aktivně podílím na tom, aby se nám tady dobře žilo, a neočekávám, že se někde samo něco udělá, ale vzhledem k tomu, že čekáme rodinu, tak životní prostředí momentálně velmi řeším a popravdě nevím, co jako občan ještě mohu sama víc udělat (chodím pěšky nebo na kole, třídím odpad, kompostuji, omezují spotřebu energií a podporuji ekologické varianty apod.). Člověk si pak vlastně řekne, proč tady musíme dýchat takové ovzduší, máme tady silné nejen rodinné vazby a to, aby všichni z města odešli, není řešení.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Jediný skutečný problém je ovzduší. Kdyby v Ostravě bylo lepší ovzduší, nemám potřebu o stěhování uvažovat.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Hlavní důvod je životní prostředí, syn je astmatik, stěhujeme se do Beskyd.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 35-44 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„K centru Ostravy mám velice blízký vztah a žiji zde skoro celý život. Vadí mi téměř nulová výstavba. Neschopnost postavit, byť jen přístřešek na tramvajové zastávce Elektra je toho důkazem. Z městské části Přívoz se stává čím dál větší "ghetto". Je známo, že se centrum vylidňuje, na ulicích je to za poslední roky opravdu znát, přes víkend je to někdy smutný pohled. Pochválit musím spousty nových podniků, otázka je, jestli mají klientelu a nevezou se jen díky konjunktuře. Možná během recese většina z nich zkrachuje a kdo ví, co se pak stane s celým městem. Jak je vidět na celou věc nemám úplně optimistický názor. Pokud se poměrně rychle nezmění image města, nezačne se s výstavbou bytů atp., nevím, jak to tady bude vypadat dál, pár nových kaváren to centrum nevytrhne.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 15-24 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Myslím, že centrum Ostravy potřebuje radikální změny v péči o veřejná prostranství. Jde o kvalitu mobiliáře, chodníků, květin. Celkové zútulnění a větší šmrnc. Vadí mi zanedbané plochy např. na Černé louce, které se dají dočasně zatraktivnit – lavičky, více zábavných prvků pro děti. Také bych doporučila přemýšlet, byť je to složité a je to záležitostí celoměstskou, nad kvalitou kontejnerů. Jsou často terčem lidí, kteří je vybírají a vytvářejí kolem nich tímto nepořádek. Lépe zabezpečené kontejnery či podzemní koše by možná přidaly na konečné estetičnosti centra.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 35-44 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Máme doma takové pořekadlo: "level Ostrava". Používáme ho v situacích, kdy je na nejrůznějších místních projektech sice znát snad původně i dobrý záměr, ale způsob a kvalita finálního provedení uvízne bohužel někde napůl cesty. Když vidíme, že je celá řada měst (malých i velkých, u nás, ale i na

Slovensku nebo v Polsku), kde dokázali nejen nakročit směrem k moderním, zajímavým, citlivým a promyšleným a "people friendly" úpravám a rozvoji veřejného i obecně životního prostoru obyvatel, ale taky tento proces úspěšně dokončit, vždycky nás hodně mrzí, když to u nás doma skončí tak často pokrčením ramen a oním konstatováním... "no jo, level Ostrava". Chce to vizi, odvalu, ochotu ke spolupráci a schopnost nadřadit dlouhodobé potřeby města těm krátkodobým a krátkozrakým (volebním, finančním, osobním a jiným...). Máme na to, nebo ne?"

Žena s vysokoškolským vzděláním, 35-44 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Mrzí mě, že z centra vyprchal život, i když nyní s Radegastovnou je to lepší. Nejsou zde žádná dětská hřiště (bezpečná, v Husově sadu je to o zdraví a společnost různých existencí téměř jistá) a to je hlavní důvod našeho stěhování. Kam jít s dětmi, kam je pustit třeba samotné. Psí výkaly na každých 2 metrech a MP, i když to vidí, tak neřeší, a já den co den čistím boty. Jedna oplocená Černá louka nás rodiče nespasí.“

Žena se středoškolským vzděláním, 35-44 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Nejhorší ze všeho je ten vzduch. Víím, že je těžké s ním něco udělat, ale je to prostě tak – nechci tady jednou vychovávat děti.“

Žena se středoškolským vzděláním, 24-34 let,
žijící v oblasti B – Jindřiška

„Chtěla bych rozvést odpověď týkající se dostupnosti sportovišť. Jsem velmi nespokojena s nedostupností veřejných hřišť (např. nemohlo by být pro veřejnost přístupné hřiště u gymnázia Matiční?). Kam mají chodit hrát fotbal/basket/volejbal atd. děti z centra??? V minulosti jsem bydlela na Porubě, kde je běžnou praxí školní hřiště v odpoledních hodinách zpřístupnit veřejnosti.“

Žena se středoškolským vzděláním,
35-44 let, žijící v oblasti B – Jindřiška

*„Ráda bych v Ostravě zůstala, ale někdy mám sto chutí sbalit rodinu a kufry a odstěhovat se někam, kde člověk cítí zájem ze strany vedení města o zvyšování kvality života obyvatel. V Ostravě to necítím.
Děkuji za dotazník.“*

Žena s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti A – historické jádro

„Bydlel jsem 12 let na Pustkovci, byli jsme nuceni odstěhovat se, nabídka bytů v rámci celé Ostravy je dosti žalostná, zčásti také proto, jaký typ bytů se staví, tím myslím luxusní a pro mnoho lidí v Moravskoslezském kraji nedosažitelné cenově. Momentálně v Moravské Ostravě panuje hrozná ovzduší, je zde hluk, zejména kolem víkendů a hrozný nepořádek, který dělají z velké části bezdomovci a také z toho, že je absolutní nedostatek kontejnerů na odpad nebo se nevyváží dostatečně často.“

Muž s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti B – Jindřiška

*„Město mám rád, ale nelíbí se mi údržba veřejných prostranství – rozpadlé chodníky, všude zaparkovaná auta, nevkusná reklama na každém rohu, tuctová architektura, plošně neudržované křoviny a tráva (odpadky, nedopalky, prošlapaná i auty vyježděná tráva).
Plus málo strážníků v ulicích.“*

Muž s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti C – Šalamouna

„Bydlíme v oblasti ohraničené ulicí Muglinovskou a Sokolskou. Rodina tady vlastní dům, ve kterém momentálně žijeme. Plánujeme založit rodinu, ale tady prostě nemůžeme žít. Koksovnu Svoboda máme nadohled, je zarážející, jak může moderní město dovolit provozování tohoto zařízení v naprosté blízkosti centra. Nechceme přivést na svět děti, které vlivem životního prostředí v Ostravě budou mít zdravotní problémy prakticky od narození.“

Muž s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti E – Přívoz

„Ovzduší, ovzduší a zase to ovzduší! Dítě trpí dýchacími problémy, v zimě se nedá nadechnout a nájem už srovnatelné s Prahou. Raději věnuji o 3tis více do nájemního bytu v hlavním městě a tím si ušetřím dekády let zdraví a kvalitního života.“

Žena s vysokoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti D – Fifejdy

„Velmi mě mrzí, jak centrum vypadá. Veřejný prostor je až na výjimky strašný, mnoho proluk, parkovišť, obyčejná dlažba. Málo zeleně v centru, všude samá dlažba a beton.“

Muž se středoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti B – Jindřiška

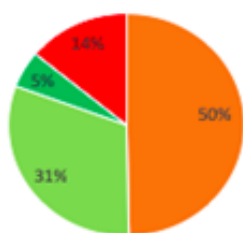
„V centru města je příliš mnoho aut. Zaparkování v prolukách hyzdí město a překáží, v pohybu víří prach a vypouští zplodiny. Jako cyklista se necítím bezpečně. Chybí regulace reklamy (město je zanesené vizuálním smogem). Chybí propojení některých lokalit pro pěší a cyklisty (bariéry velkých dopravních staveb).“

Muž se středoškolským vzděláním, 25-34 let,
žijící v oblasti B – Jindřiška

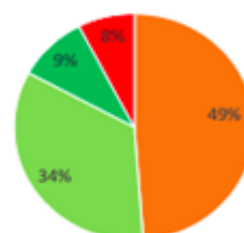
Mezigenerační analýza vystěhovaleckých tendencí

Pro hlubší pochopení vystěhovaleckých tendencí bylo provedeno srovnání trendů napříč různými generacemi. V současnosti se v odborných kruzích začíná stále častěji diskutovat nad významem generace tzv. mileniánů, tedy mladých obyvatel ve věku do 34 let. Tato generace má větší tendence žít v městských centrech či vnitřních městech než generace předešlé, které upřednostňovaly život v příměstských (suburbánních) zónách. Pro tuto generaci je typické, že vyhledává atraktivní městské oblasti s dobrou vybaveností a možnostmi pro volnočasové vyžití. Vzhledem k vysokému sklonu ke stěhování však není snadné tuto generaci udržet. Městské plánování se musí tomuto faktu přizpůsobit. Výsledky dotazníkového šetření potvrzují, že v porovnání se starší generací, větší část této generace je odhodlána se z Ostravy odstěhovat. Toto přináší dvojí důsledky. Za prvé, opatření na nalákání a udržení této generace představuje pro MOaP příležitost. Nicméně absence takových opatření přináší hrozbu ztráty této generace, která se vzhledem ke svému sklonu ke stěhování přesídlí do pro ni vhodnějšího města. Z odborné literatury vyplývá, že opatření na udržení této generace se obvykle soustřeďují na rozšíření a zkvalitnění nabídky MHD, rozšiřování možností dopravovat se pěšky či na kole, zlepšování kvality veřejného prostoru, rozšiřování volnočasové a kulturní infrastruktury a podporu budování atraktivního městského prostředí pulzujícího životem. Nabízí se také možnosti z oblasti „zakořenění“, tedy posílení vztahu k místu bydliště.

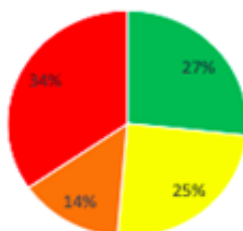
Přehled grafů 1: Srovnání generace mileniánů oproti 35 let a starší

Vystěhovalecké tendence - generace mileniánů,
n=300

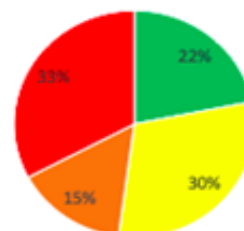
- Ano, přemýšlel/a
- Ne, zatím jsem o tom nepřemýšlel/a
- Stěhování vylučuji
- Stěhování mám již naplánované

Vystěhovalecké tendence - generace 35 let a starší,
n=211

- Ano, přemýšlel/a
- Ne, zatím jsem o tom nepřemýšlel/a
- Stěhování vylučuji
- Stěhování mám již naplánované

Cílová destinace vystěhovalectví - mileniáni
n=191

- V rámci Ostravy
- Do zázemí Ostravy (to je vzdálenost do 30 km z Ostravy)
- V rámci Moravskoslezského kraje (více než 30 km od Ostravy)
- Mimo Moravskoslezský kraj

Cílová destinace vystěhovalectví - generace 35 let+,
n=119

- V rámci Ostravy
- Do zázemí Ostravy (to je vzdálenost do 30 km z Ostravy)
- V rámci Moravskoslezského kraje (více než 30 km od Ostravy)
- Mimo Moravskoslezský kraj

Odkazy na odbornou literaturu:

Ballas, D. (2013). What makes a “happy city”? *Cities*, 32, 39–50.

Guimarães, M. H., Nunes, L. C., Barreira, A. P., & Panagopoulos, T. (2016). What makes people stay in or leave shrinking cities?: An empirical study from Portugal. *European Planning Studies*, 24(9), 1684–1708.

EUROSTAT (2000): Push and pull factors of international migration. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.